

De weg naar een snellere, veiligere en duurzamere N242

De N242 tussen Alkmaar en Verlaat is een van de drukste provinciale wegen van Noord-Holland. Het verkeer op en rond de weg staat dan ook geregeld vast. Bovendien groeit de regio de komende jaren sterk, mede door de bouw van 25.000 nieuwe woningen. Hierdoor komen de bereikbaarheid en leefbaarheid langs de N242 verder onder druk te staan.

Om ervoor te zorgen dat de regio ook in de toekomst bereikbaar en leefbaar blijft, hebben de provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar en Dijk en Waard onderzoek laten uitvoeren. Het onderzoek kent twee doelen: Ten eerste om de problemen rondom de N242 met betrekking tot bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid te identificeren; En ten tweede om in kaart te brengen welke mogelijkheden de provincie en gemeenten hebben om deze problemen zo duurzaam en effectief mogelijk op te lossen. De resultaten van dit onderzoek zijn gepresenteerd in twee rapporten: de *Probleemanalyse N242* en het *Oplossingenrapport N242*. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn in deze samenvatting weergegeven.

Hoe zijn resultaten en maatregelen tot stand gekomen?

Om de problemen op de N242 in kaart te brengen, hebben verschillende experts analyses uitgevoerd. Deze analyses zijn aangevuld met input uit de regio: ondernemers, bewoners en gebruikers van de N242 hebben zowel online als fysiek mee kunnen praten over de problemen die zij ervaren met de N242, het lokale openbaar vervoer en het fietsnetwerk. De combinatie van opmerkingen uit de omgeving en de analyses van experts hebben geleid tot de conclusies op de volgende pagina.

De maatregelen die genomen kunnen worden, komen globaal gezien voort uit drie bronnen: eerder uitgevoerde onderzoeken over mobiliteit in de regio, suggesties van experts en ideeën vanuit de omgeving. De verzamelde maatregelen zijn vervolgens door experts beoordeeld op effectiviteit, gevolgen voor de leefomgeving en technische –en financiële haalbaarheid. Kansrijke maatregelen zijn tot slot gesorteerd op urgentie, kosten en realisatietermijn. De meest urgente en goedkope maatregelen zijn terecht gekomen in een basispakket (het zgn. BO+ pakket), duurdere maatregelen zijn opgenomen in een aanvullend Groeipakket (voor de middellange termijn) en de rest van de maatregelen zijn opgenomen in een Maximaal maatregelenpakket (voor de lange termijn).

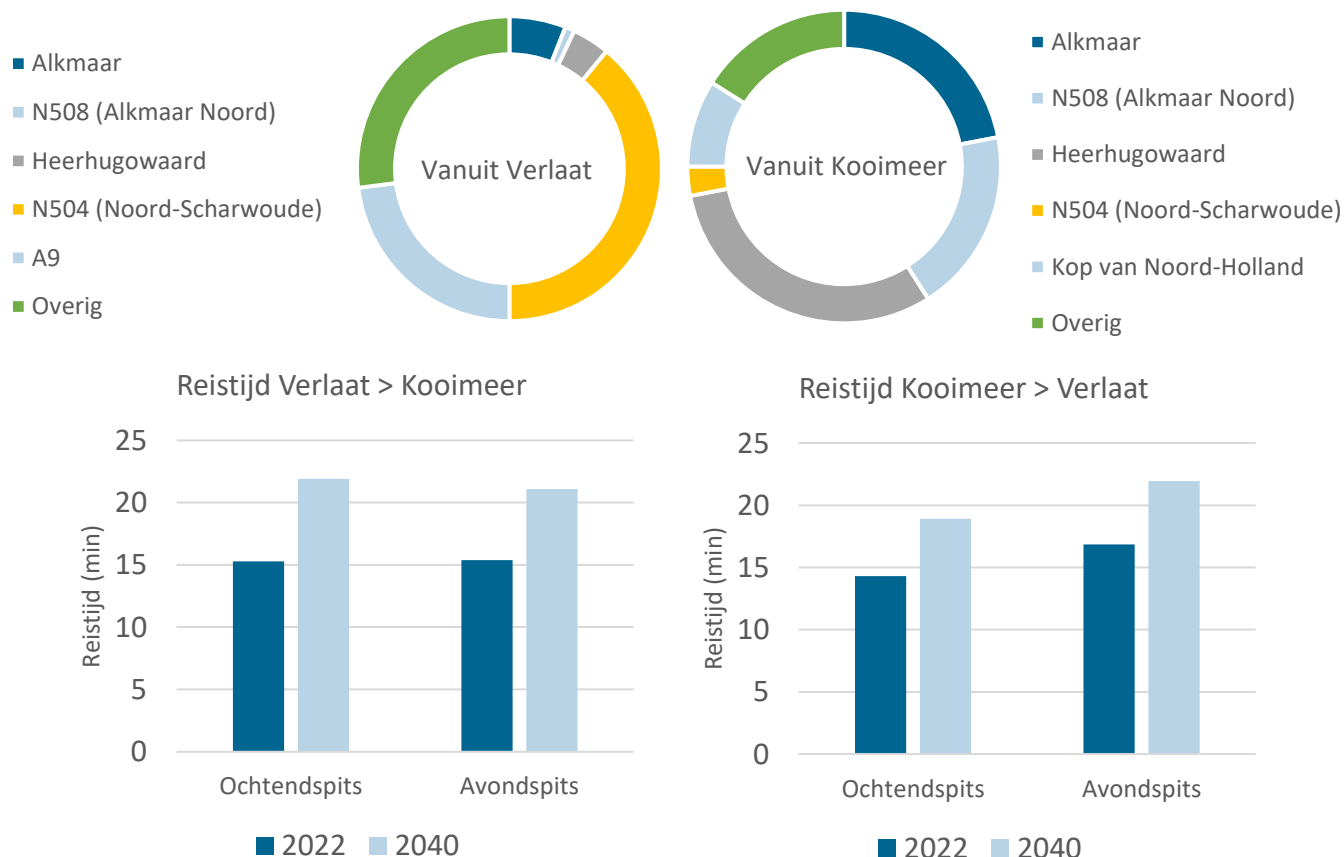
In het kort:

- Er is onderzoek gedaan naar welke problemen er leven op en rondom de N242 en welke mogelijkheden er zijn om deze effectief en duurzaam op te lossen.
- Om antwoord te geven op deze vragen is naast het autoverkeer ook gekeken naar fiets, openbaar vervoer en leefbaarheid.
- Er is sprake van filevorming op de N242. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de kruispunten. Verbreding van de weg heeft alleen nut tussen de aansluitingen met de Zuid- en Westtangent.
- De weg voldoet niet overal aan de veiligheidsvoorschriften. Ook zijn spoorviaducten laag en onoverzichtelijk, wat tot gevaarlijke situaties leidt.
- Bewoners geven aan (geluids)overlast te ervaren van de N242. Dit is voornamelijk het geval in de wijken Broekhorn, Oudorp en het Oosterdelgebied.
- Om bovenstaande problemen op te lossen, zijn drie maatregelenpakketten samengesteld voor verschillende budgetten en termijnen.
- Een vaak genoemde suggestie voor een doorgaande weg aan de oostkant van Heerhugowaard is niet opgenomen in de maatregelenpakketten, omdat uit het onderzoek blijkt dat ruim 75% van de gebruikers van de N242 een lokale bestemming heeft.

Welke problemen spelen er rondom de N242?

- Er is sprake van toenemende filevorming op en rond de N 242. Het reistijdverlies in minuten is weergegeven in figuur 2. Problemen met betrekking tot doorstroming worden voornamelijk veroorzaakt doordat de indeling van een aantal kruispunten niet geschikt meer is voor afhandeling van het huidige en toekomstige verkeer. Het gaat om de kruisingen met de Pannekeetweg, de Kamerlingh Onnesweg (N194) en de Smuigelweg.
- Capaciteit van de wegvakken tussen de kruispunten is in mindere mate oorzaak van filevorming. Dat wil zeggen dat op de meeste plekken genoeg rijstroken liggen. Op slechts enkele trajecten ten zuiden van de Zuidtangent geldt dat het toevoegen van extra rijstroken kan bijdragen aan het beperken van de vertraging bij een groeiend aantal verkeersbewegingen.
- Lage spoorviaducten veroorzaken onoverzichtelijke en onveilige situaties op de N242. Als gevolg hiervan gebeuren er regelmatig ongelukken, wat tevens leidt tot vertraging op de weg en op het spoor.
- De weg voldoet niet overal aan de veiligheidsvoorschriften voor het ontwerp. Het gaat bijvoorbeeld over de breedte van rijstroken of de aanwezigheid van een vangrail.
- De afgelopen jaren is het aantal inwoners en bedrijvigheid in de regio sneller gegroeid dan het openbaar vervoernetwerk. Dit heeft tot gevolg dat er grote verschillen ontstaan zijn in reistijd en comfort tussen de auto en het OV.
- De regio heeft een fietsnetwerk van voldoende kwaliteit. Om fietsen ook op de middellange afstand te stimuleren, kunnen aanpassingen gedaan worden om de regionale doorfietsverbindingen en comfort voor fietsers te verbeteren.
- Bewoners geven aan (geluid)overlast te ervaren van de N242. Dit speelt onder andere in Broekhorn, Oudorp en het Oosterdelgebied.

Figuur 1: Bestemmingen van verkeer op de N242

Figuur 2 Gemiddelde reistijd op de N242, nu en in de toekomst

Oplossingen

Experts, bewoners en ondernemers hebben ideeën aangeleverd voor oplossingen voor de genoemde problemen op en rond de N242. Deze ideeën zijn beoordeeld op effectiviteit, gevolgen voor de leefomgeving en technische –en financiële haalbaarheid. Kansrijke maatregelen zijn gesorteerd op basis van kosten en urgentie. Kansrijke maatregelen zijn opgenomen in één van de drie voorgestelde maatregelenpakketten. Er is een basispakket met maatregelen die aan het beheer en onderhoud van de N242 in 2026 te koppelen is (het BO+ pakket), een pakket met de meest optimale oplossing (het Maximale pakket) en een pakket er tussenin (het Groeipakket), dat de brug slaat tussen het BO+ en maximale pakket, zowel qua omvang van de maatregelen, als de bijbehorende doorlooptijd om deze te realiseren. Hieronder is een beeld gegeven van de maatregelen per pakket.

BO+

- Veilige inrichting kruispunten en fietsoversteken
- Veilige weginrichting (middengeleiders en opstakelvrije bermen)
- Vergoten capaciteit kruispunten
- Verplaatsen aansluiting Smuigelweg naar het westen
- Vervallen huisaansluitingen N242 (anders ontsluiten)
- Verbeteren doorfietsroutes
- Verbeteren van busverbindingen
- Verbeteren deelmobiliteit
- Verduidelijken overgang A9/N242
- Verduidelijken doorrijdhoogtebeperkingen
- Implementatie werkgeversbenadering

Groeipakket

- 2x2 rijstroken op de N242 tussen West- en Zuidtangent in beide richtingen, vervangen spoorviaduct
- 3 rijstroken in noordelijke richting tussen Omval en de Nollen
- Aansluiting Schoutenbosweg verplaatsen naar het zuiden
- Veilig (anders) ontsluiten Overtoom
- Aanleg hellingbaan fietsers Langebalkbrug
- Verbreden en verlichten fietspad N242/Westerweg
- Inzet op verbeteren van treinverbindingen en mobiliteitshubs

Maximale pakket

- 3 rijstroken in zuidelijke richting tussen de Nollen en Omval
- Verbreding Leeghwaterbrug voor een 3^e rijstrook in zuidelijke richting, samen met nieuwe fietsbrug
- Verhogen BOL-brug (spoorbrug)

Samenhang en ontwikkelpad

Alle maatregelen in de pakketten hebben toegevoegde waarde voor de N242 en de omgeving en zijn nodig voor een veilige doorstroming en prettige leefomgeving. De pakketten zijn samengesteld rekening houdend met de voorbereidings- en realisatietermijn. Maatregelen in het BO+ pakket kunnen op korte termijn meegenomen worden bij de voorbereiding van beheer en onderhoud of in een separaat traject met vergelijkbaar tijdpad. Maatregelen in het groeipakket vragen meer voorbereiding (zoals een nadere verkenning en ruimtelijke procedures). Dit zijn maatregelen voor de middellange termijn. Voor het type maatregelen in het maximale pakket kan deze periode oplopen tot een periode van 10 tot 20 jaar. Juist hierom is het van belang om nu al stil te staan bij en besluiten te nemen over – het starten van planstudies voor – deze langetermijn ontwikkelingen.

Leefomgeving

Uit het onderzoek blijkt dat omwonenden overlast ervaren van de N242. Het gaat voornamelijk om geluidsoverlast, maar men maakt zich ook zorgen om licht- en luchtvervuiling. Geluidsoverlast wordt voornamelijk ervaren in de wijken Broekhorn, Oudorp en het Oosterdelgebied. Maatregelen worden provinciebreed afgewogen in het Actieplan geluid. De Verkenning N242 doet een aantal suggesties voor maatregelen om de leefomgeving te verbeteren, waaronder:

- Het plaatsen van geluidschermen
- Het aanbrengen van bomen en groen
- Geluidwerend asfalt
- Andersoortige verlichting

Verkeersveiligheid

Uit het onderzoek blijkt dat de N242 niet aan alle veiligheidsvoorschriften voldoet. Bermen zijn veelal niet obstakelvrij en er zijn enkele huisaansluitingen direct op de N242. Bovendien is er een aantal gevaarlijke –en onoverzichtelijke kruisingen met spoorviaducten. Voorbeelden van maatregelen voor deze problemen zijn:

- Verplaatsen van de kruising N242/Smuigelweg
- Vervangen spoorbrug bij Broekhorn (BOL-brug)
- Attentieverhogende maatregelen spoorbruggen
- Aanleggen van middengeleiders
- Opheffen van uitritten aan de N242 (met aanleg van vervangende ontsluiting).

Wat gebeurt er nu?

De onderzoeksrapporten en bijbehorende maatregelenpakketten zijn in het voorjaar van 2023 afgerond en aangeboden aan de provincie Noord-Holland, de gemeente Alkmaar en de gemeente Dijk en Waard.

In de aankomende periode vindt besluitvorming over het vervolg van deze verkenning plaats. Dan komt er meer duidelijkheid over de daadwerkelijke maatregelen en het bijbehorende tijdpad. Naar verwachting kunnen de eerste maatregelen vanaf 2026 genomen worden, gekoppeld aan het groot onderhoud voor het noordelijk deel van de N242. Voor de omvangrijkere maatregelen is nog een nadere verkenning en/of planstudie nodig conform het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) van Noord-Holland. Veel van deze maatregelen vergen bovendien de medewerking van het Rijk, Prorail en NS.

Doorstroming

Uit het onderzoek blijkt dat doorstromingsproblemen op de N242 het gevolg zijn van de indeling van een aantal kruispunten. Bovendien is op de langere termijn op sommige plekken een extra wegvak noodzakelijk. Voorbeelden van aangedragen maatregelen voor deze problemen zijn:

- Extra opstelstroken op kruisingen met Pannekeetweg en Kamerlingh Onnesweg
- Extra rijstroken op de N242 tussen West- en Zuidtangent
- Extra rijstroken op de N242 tussen Oudorp en de Nollen
- Extra rijstrook Leeghwaterbrug in zuidelijke richting
- Leeghwaterbrug niet openen tijdens de spits

Bereikbaarheid

Uit het onderzoek blijkt dat er op het gebied van bereikbaarheid nog het een en ander te verbeteren valt. Zo is de reistijd met het OV vaak langer dan met de auto en zijn fietsverbindingen nog niet optimaal. Voorbeelden van maatregelen voor deze problemen zijn:

- Verbeteren van busverbindingen met station Heerhugowaard (lijnen 10, 160, 162)
- Betere aansluiting van bus op trein en v.v.
- Aanleg van mobiliteitshubs
- Hogere treinfrequentie
- Doorfietsroutes/Speedpedelec vriendelijke routes
- Verbreden/verlichten fietspad N242/Westerweg

Meer weten?

Zie noord-holland.nl/verkenningN242 voor het volledige rapport